

ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ของประเทศสิงคโปร์*

ลัฐกา เนตรทัศน์**

บทนำ

หลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นหลักการที่พัฒนามาจากแนวความคิดในระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษ โดยสาระสำคัญคือการจำกัดอำนาจรัฐโดยกฎหมายและมุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคล ภายใต้แนวความคิดที่ว่าการทำงานของฝ่ายปกครองหรือฝ่ายบริหารต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายและไม่ก้าวล่วงสิทธิเสรีภาพของบุคคลโดยไม่เป็นธรรม หลักนิติธรรมจึงเป็นหลักการที่มุ่งเน้นถึงความผูกพันต่อกฎหมายของฝ่ายปกครองหรือฝ่ายบริหาร กฎหมายจึงมีความสำคัญในฐานะขององค์ประกอบของหลักนิติธรรม โดยจะต้องเป็นกฎหมายที่มีความชัดเจน มั่นคง ใช้บังคับเป็นการทั่วไป นอกจากนี้ หลักนิติธรรมยังประกอบด้วยหลักความเป็นอิสระของศาลหรือองค์กรตุลาการ การเคารพในหลักความยุติธรรม รวมถึงความสะดวกในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม^๑

ด้วยเหตุที่หลักนิติธรรมให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงเป็นหลักการที่สัมพันธ์กับหลักสิทธิมนุษยชนและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันเป็นหลักที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล หลักนิติธรรมจึงเป็นแนวคิดที่มีการถือปฏิบัติในหลายประเทศเพื่อสร้างสังคมที่มีความเสมอภาคและเป็นธรรม อย่างไรก็ตาม เพื่อสะท้อนถึงระดับหลักนิติธรรมของแต่ละประเทศโครงการความยุติธรรมโลก (World Justice Project: WJP) จึงได้จัดทำดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมประจำปี (Rule of Law Index) โดยประเมินการปฏิบัติตามหลักนิติธรรมของ ๑๒๘ ประเทศทั่วโลกภายใต้ตัวชี้วัด ๘ ด้าน ๔๔ องค์ประกอบย่อย เพื่อแสดงภาพรวมของหลักนิติธรรมในแต่ละประเทศในเชิงปริมาณ โดยมีประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้รับการสำรวจ ๘ ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ เมียนมา และกัมพูชา^๒ บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอระดับหลักนิติธรรมของประเทศสิงคโปร์ตามดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม เนื่องจากเป็นประเทศที่มีคะแนนรวมสูงสุดในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อแสดงให้เห็นถึงจุดแข็งและปัญหาที่ท้าทายของสิงคโปร์

* บทความนี้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ (ฉบับร่าง)

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (๒๕๕๕). หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม. *จุลนิติ*, ๔๙-๖๗.

^๒ World Justice Project. (2020). *Rule of Law Index*. Washington: World Justice Project. Retrieved July 3, 2020, from World Justice Project: https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020-Online_0.pdf

ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ของประเทศสิงคโปร์^๓

การวัดระดับหลักนิติธรรมโดยโครงการความยุติธรรมโลก (WJP) เก็บข้อมูลจากประสบการณ์และการรับรู้เกี่ยวกับหลักนิติธรรมของประชากรตัวอย่างรายประเทศ โดยรวมมีจำนวนมากกว่า ๑๓๐,๐๐๐ คนทั่วโลก ผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายมากกว่า ๔,๐๐๐ คน โดยประเมินภายใต้องค์ประกอบ ๔ ประการของหลักนิติธรรม ได้แก่ ๑) หลักความรับผิดชอบ (accountability) หมายถึง บุคคลทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ไม่ว่าจะป็นรัฐบาล ฝ่ายปกครอง หรือประชาชน ๒) องค์ประกอบด้านกฎหมาย (Just Laws) หมายถึง กฎหมายต้องมีความชัดเจน มั่นคง เผยแพร่ให้รับรู้และบังคับใช้เป็นการทั่วไป คุ่มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล รวมถึงคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคล ๓) ความโปร่งใสของรัฐบาล (Open Government) หมายถึง การบริหาร กระบวนการตรา และการบังคับใช้กฎหมายจะต้องเข้าตรวจสอบได้ มีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ และ ๔) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม หมายถึง การอำนวยความสะดวกด้านกระบวนการยุติธรรมโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีบุคลากรที่เพียงพอในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจริยธรรมและเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซง จากหลักการ ๔ ประการดังกล่าวได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดระดับหลักนิติธรรมของประเทศอย่างละเอียด โดยแบ่งการประเมินออกเป็น ๘ ด้าน ๔๔ องค์ประกอบย่อย โดยได้จัดอันดับทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และกลุ่มของรายได้^๔

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีคะแนนรวมของหลักนิติธรรมอยู่ที่ ๐.๗๙ จากคะแนนเต็ม ๑ หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๙ อยู่ในอันดับที่ ๑๒ จาก ๑๒๘ ประเทศทั่วโลก ในระดับของกลุ่มรายได้ อยู่ในอันดับที่ ๑๒ จาก ๓๗ ประเทศกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง (High Income) ในระดับของภูมิภาค อยู่ในอันดับที่ ๓ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และอันดับ ๑ ในประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าประเมินในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ - ๒๐๑๙ คะแนนรวมของประเทศไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากอย่างมีนัยสำคัญ^๕ และคะแนนเฉลี่ยของระดับหลักนิติธรรมตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๕ - ๒๐๒๐ อยู่ที่ ๐.๘๐๔ หรือร้อยละ ๘๐.๔^๖ โดยคะแนนแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

๑. การจำกัดอำนาจรัฐบาล (Constraints on Government Powers) ภายใต้แนวคิดของหลักนิติธรรมที่มุ่งควบคุมการใช้อำนาจโดยไม่ชอบธรรมของรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร กลไกการตรวจสอบและการคานอำนาจจึงมีบทบาทสำคัญในการจำกัดการลุแก่อำนาจของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นกลไกการควบคุมโดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กฎหมาย องค์การของรัฐหรือองค์กรอิสระ ซึ่งการประเมินระดับหลักนิติธรรม

^๓ สรุปรจาก World Justice Project. (2020). *Rule of Law Index 2020*. Washington: World Justice Project.

^๔ เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๐.

^๕ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ - ๒๐๑๙ มีคะแนนอยู่ที่ ๐.๘๐ หรือร้อยละ ๘๐

^๖ ปี ค.ศ. ๒๐๑๕ มีคะแนน ๐.๘๑

ปี ค.ศ. ๒๐๑๖ มีคะแนน ๐.๘๒

ปี ค.ศ. ๒๐๑๗ - ๒๐๑๙ มีคะแนน ๐.๘๐

โดยโครงการความยุติธรรมโลกได้แบ่งองค์ประกอบย่อยในการพิจารณาออกเป็น ๖ รายการ ประเทศสิงคโปร์มีคะแนนดังนี้

องค์ประกอบย่อย	คะแนน
๑.๑ การจำกัดอำนาจของรัฐบาล/ฝ่ายบริหารโดยฝ่ายนิติบัญญัติ	๐.๔๘
๑.๒ การจำกัดอำนาจของรัฐบาล/ฝ่ายบริหารโดยฝ่ายตุลาการ	๐.๗๒
๑.๓ การจำกัดอำนาจของรัฐบาล/ฝ่ายบริหารโดยองค์กรอิสระ หรือองค์กรเฉพาะ	๐.๗๐
๑.๔ การลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีประพฤติมิชอบ	๐.๙๐
๑.๕ การใช้อำนาจของรัฐบาลอยู่ภายใต้การตรวจสอบขององค์กรที่มีใช้รัฐ (non-governmental)	๐.๔๘
๑.๖ การเปลี่ยนผ่านทางอำนาจอยู่ภายใต้กฎหมาย	๐.๗๔
คะแนนรวมด้านการจำกัดอำนาจรัฐบาล	๐.๖๗

ปัจจัยด้านการจำกัดอำนาจรัฐบาล ประเทศสิงคโปร์มีคะแนนรวม ๐.๖๗ หรือร้อยละ ๖๗ และมีความโดดเด่นในด้านการกลไกควบคุมการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยมีคะแนนสูงถึงร้อยละ ๐.๙ หรือร้อยละ ๙๐ ในส่วนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยฝ่ายฝ่ายนิติบัญญัติ สิงคโปร์มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลกและภูมิภาค เช่นเดียวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจโดยองค์กรที่มีใช้รัฐ ซึ่งหมายความว่า การตรวจสอบและการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลโดยการรายงานของสื่อและภาคประชาสังคมอย่างอิสระ ประเทศสิงคโปร์ได้คะแนนด้านดังกล่าวในระดับต่ำและอยู่ในอันดับที่ ๑๑ จาก ๑๕ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และอันดับที่ ๓๖ จาก ๓๗ ประเทศกลุ่มรายได้สูง จากคะแนนดังกล่าวได้สะท้อนถึงข้อจำกัดของประเทศด้านระบบตรวจสอบถ่วงดุลการทำงานของรัฐบาล โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๒. การปราศจากการทุจริต (Absence of Corruption) เป็นการประเมินการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐในการแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยจะพิจารณาจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ ตำรวจและทหาร ทั้งการทุจริตในรูปแบบของการเรียกรับสินบน การใช้อำนาจหรืออิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ ไม่ว่าจะมีส่วนร่วมหรือส่วนตัว การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยพิจารณาจากองค์ประกอบย่อย ๔ ประการ ซึ่งประเทศสิงคโปร์มีคะแนนดังนี้

องค์ประกอบย่อย	คะแนน
๒.๑ เจ้าหน้าที่รัฐในฝ่ายบริหาร ไม่ใช้สาธารณสมบัติเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน	๐.๙๑
๒.๒ เจ้าหน้าที่รัฐในฝ่ายตุลาการ ไม่ใช้สาธารณสมบัติเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน	๐.๙๑
๒.๓ เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร ไม่ใช้สาธารณสมบัติเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน	๐.๙๔
๒.๔ เจ้าหน้าที่รัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ไม่ใช้สาธารณสมบัติเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน	๐.๙๐
คะแนนรวมด้านปราศจากการทุจริต	๐.๙๑

ในด้านการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ ประเทศสิงคโปร์มีคะแนนรวม ๐.๙๑ หรือร้อยละ ๙๑ ซึ่งเป็นอันดับที่ ๑ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐในประเทศสิงคโปร์มีการทุจริตต่ำ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทตำรวจและทหารมีการทุจริตด้วยการเรียกรับหรือรับทรัพย์สินเพื่อกระทำการ

หรือไม่กระทำการโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด ทำให้ระดับการปราศจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารของประเทศสิงคโปร์ได้คะแนนสูง ๐.๙๔ ในขณะที่ด้านอื่นไม่ได้มีคะแนนที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยรวมปัจจัยด้านการปราศจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริหาร ตุลาการ นิติบัญญัติ ตำรวจและทหารอยู่ในระดับสูง

๓. ความโปร่งใสของรัฐบาล การดำเนินงานของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลที่เปิดเผยให้มีการรับรู้โดยทั่วไปย่อมแสดงออกถึงความโปร่งใสของการใช้อำนาจ ปัจจัยในการสำรวจความโปร่งใสของการดำเนินงานของรัฐบาลแบ่งออกเป็น ๔ องค์ประกอบย่อย ซึ่งประเทศสิงคโปร์มีคะแนนดังนี้

องค์ประกอบย่อย	คะแนน
๓.๑ การเผยแพร่กฎหมายและข้อมูลของรัฐบาล	๐.๗๙
๓.๒ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล	๐.๖๑
๓.๓ การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม	๐.๕๑
๓.๔ กลไกในการรับข้อร้องเรียนหรือข้อวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล	๐.๖๕
คะแนนรวมความโปร่งใสของรัฐบาล	๐.๖๔

ด้านความโปร่งใสในการดำเนินงานของรัฐบาล ประเทศสิงคโปร์มีคะแนนรวม ๐.๖๔ หรือร้อยละ ๖๔ โดยด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมเป็นด้านที่ได้รับคะแนนต่ำที่สุด อยู่ในอันดับ ๓๕ จาก ๓๗ ประเทศ กลุ่มรายได้สูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการทำงานของรัฐบาลหรือฝ่ายบริหารในประเทศขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือการตรวจสอบโดยภาคประชาสังคม โดยกลไกในการคุ้มครองเสรีภาพการแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกของประชาชน สิทธิในการแจ้งข้อร้องเรียนต่อรัฐบาล การร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการแจ้งให้ประชาชนรับรู้ถึงข้อมูลและการตัดสินใจของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อสังคมยังคงต้องมีการพัฒนา ทั้งนี้ ด้านที่มีความเข้มแข็งมากที่สุดคือการเผยแพร่กฎหมายและข้อมูลของรัฐบาล (องค์ประกอบย่อยที่ ๓.๑) ซึ่งหมายถึงการเปิดเผยข้อมูลกฎหมายและข้อมูลของรัฐให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก รวมถึงกฎ ระเบียบ ร่างกฎหมาย และคำพิพากษา

๔. สิทธิขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบด้านการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญที่จะสะท้อนถึงระดับหลักนิติธรรมของสังคม โดยสังคมที่ยึดถือหลักนิติธรรมจะให้การรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเต็มที่ รวมถึงคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมิให้ถูกละเมิดโดยไม่ชอบธรรม การสำรวจในหมวดที่ ๔ จึงเป็นการพิจารณาว่ากฎหมายที่ใช้บังคับในประเทศฝ่าฝืนต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่เป็นสาระสำคัญหรือขัดต่อหลักการสากลเพียงใด เพื่อสะท้อนว่าสังคมนั้นให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามหลักนิติธรรมมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย ๘ รายการ ซึ่งประเทศสิงคโปร์มีคะแนนดังนี้

องค์ประกอบย่อย	คะแนน
๔.๑ การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและไม่มีเลือกปฏิบัติ	๐.๘๔
๔.๒ การรับประกันสิทธิในชีวิตและความมั่นคงปลอดภัยของบุคคล	๐.๘๐
๔.๓ กระบวนการออกกฎหมายที่เป็นธรรม	๐.๗๔
๔.๔ การรับประกันเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก	๐.๔๘

๔.๕ การรับประกันเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาและความเชื่อ	๐.๘๑
๔.๖ การรับประกันเสรีภาพในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล	๐.๕๙
๔.๗ การรับประกันเสรีภาพในการรวมตัวเป็นหมู่คณะหรือสมาคม	๐.๔๗
๔.๘ การรับประกันเสรีภาพในสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงาน	๐.๗๓
คะแนนรวมด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน	๐.๖๘

ในด้านการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน ประเทศสิงคโปร์ได้คะแนน ๐.๖๘ หรือร้อยละ ๖๘ ซึ่งอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกและภูมิภาค โดยด้านที่ได้รับคะแนนสูงกว่า ๐.๘ หรือมากกว่าร้อยละ ๘๐ คือ การปฏิบัติอย่างเท่าเทียม แสดงให้เห็นว่าภายในประเทศมีการเลือกปฏิบัติโดยอาศัยสถานะทางสังคม เศรษฐกิจ เชื้อชาติ ศาสนา ถิ่นกำเนิด เพศสภาพ หรืออัตลักษณ์ทางเพศในระดับต่ำสะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับความเสมอภาคของบุคคล สอดคล้องกับคะแนนด้านการรับประกันเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาและความเชื่อ ซึ่งเป็นด้านที่มีคะแนนสูงรองลงมา แสดงให้เห็นถึงการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม ในขณะเดียวกัน ภายในประเทศได้มีการให้ความสำคัญคุ้มครองต่อชีวิตและความมั่นคงปลอดภัยของบุคคล โดยตำรวจไม่ใช้ความรุนแรงต่อผู้ต้องหาในระหว่างการจับกุม การใช้ความรุนแรงกับสื่อโดยไม่สมเหตุสมผล การค้น จับ ชัง คุกคาม ปฏิบัติอย่างทารุณหรือความรุนแรง ในขณะที่เสรีภาพในการแสดงออกและการรวมกลุ่มยังคงถูกจำกัดอย่างเข้มงวด ดังจะเห็นได้ว่าเป็นด้านที่ได้รับคะแนนต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

๕. กฎระเบียบและความปลอดภัยในสังคม เป็นการพิจารณาถึงประสิทธิภาพของรัฐในการคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนจากการใช้อำนาจโดยไม่ชอบธรรมก่อให้เกิดความเสียหายทางกายภาพต่อบุคคลและทรัพย์สินของบุคคล หรือก่อให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต เป็นการวัดว่าสังคมนั้นมีหลักประกันเรื่องความปลอดภัยของบุคคลและทรัพย์สินหรือไม่ มีทั้งมิติการกระทำผิดอาญา เช่น การลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ การกระทำความรุนแรงทางการเมือง การก่อการร้าย การก่อความไม่สงบ โดยประเทศสิงคโปร์มีคะแนนดังนี้

องค์ประกอบย่อย	คะแนน
๕.๑ การควบคุมอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	๐.๙๘
๕.๒ การจำกัดความขัดแย้งทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ	๑
๕.๓ ประชาชนไม่ใช้อำนาจโดยไม่ชอบธรรมในการจัดการความขัดแย้ง	๐.๘๑
คะแนนรวมกฎระเบียบและความปลอดภัยในสังคม	๐.๙๓

ด้านกฎระเบียบและความปลอดภัยในสังคมเป็นด้านที่สิงคโปร์มีความโดดเด่นเป็นอย่างมาก โดยมีคะแนน ๐.๙๓ หรือร้อยละ ๙๓ อยู่ในอันดับ ๑ จาก ๑๒๘ ประเทศทั่วโลก โดยมีกลไกในการจำกัดความขัดแย้งทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนภายในประเทศได้รับความคุ้มครองจากความขัดแย้งรุนแรงและการก่อการร้าย ในขณะเดียวกัน ด้านการควบคุมอาชญากรรมและการใช้อำนาจนอกกฎหมายของประชาชนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเป็นด้านที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าในประเทศสิงคโปร์มีอัตราการเกิดอาชญากรรมต่ำและประชาชนมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย

ในการดำเนินชีวิต และประชาชนอยู่เคารพกฎหมาย โดยไม่มีการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันหรือการแก้ไขจากรัฐบาล

๖. การบังคับใช้กฎหมาย บทบัญญัติของกฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่อาจสร้างความยุติธรรมและความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นในสังคมได้ หากปราศจากการบังคับใช้กฎหมายนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ในหมวดที่ ๖ จึงเป็นการสำรวจเกี่ยวกับการส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างเหมาะสม เป็นอิสระ และดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายอย่างถูกต้อง โดยแบ่งการสำรวจออกเป็นองค์ประกอบย่อย ๕ ประการ ซึ่งประเทศสิงคโปร์มีคะแนนดังนี้

องค์ประกอบย่อย	คะแนน
๖.๑ การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ	๐.๙๖
๖.๒ ความเป็นอิสระในการบังคับใช้กฎหมาย	๐.๙๐
๖.๓ การมีกระบวนการทำงานไม่ล่าช้าเกินสมควร	๐.๘๗
๖.๔ กระบวนการอันชอบธรรม (due process)	๐.๘๓
๖.๕ รัฐบาลไม่เวนคืนทรัพย์สินโดยปราศจากกระบวนการทางกฎหมายและการจ่ายค่าชดเชยอย่างเพียงพอ	๐.๗๙
คะแนนรวมด้านการบังคับใช้กฎหมาย	๐.๘๗

ในด้านการบังคับใช้กฎหมาย ประเทศสิงคโปร์มีคะแนนรวม ๐.๘๗ หรือร้อยละ ๘๗ ซึ่งสูงเป็นอันดับสามของโลก และอันดับหนึ่งของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยด้านที่มีความโดดเด่นมากที่สุดคือการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับแรงงาน สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข การพาณิชย์ และการคุ้มครองผู้บริโภค^๗ นอกจากนี้ ด้านการบังคับใช้กฎระเบียบโดยปราศจากอิทธิพลอื่นครอบงำเป็นด้านที่มีคะแนนเป็นลำดับถัดมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยไม่อยู่ภายใต้การเรียกรับผลประโยชน์จากภาครัฐและเอกชน ในขณะเดียวกัน การบริการจัดการของภาครัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นก็เป็นด้านที่ดำเนินการได้อย่างไม่ล่าช้าเกินสมควร ส่วนด้านการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายของหน่วยงานของรัฐยังคงถือว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมเช่นเดียวกัน โดยมีคะแนนมากกว่า ๐.๘ อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบย่อยที่ ๖.๕ การเคารพสิทธิในทรัพย์สินของเอกชนเป็นด้านที่มีคะแนนต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ายังคงมีการใช้อำนาจรัฐในการรุกรานสิทธิในทรัพย์สินของเอกชน

๗. กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ภายใต้สังคมที่ให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม บุคคลย่อมได้รับการระงับข้อพิพาทด้วยกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพอย่างเท่าเทียมและได้รับการเยียวยาความเสียหายอย่างเหมาะสมผ่านองค์กรในกระบวนการยุติธรรม และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราศจากการแทรกแซง ทั้งยังต้องเป็นกระบวนการที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก และมีค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผล ทั้งนี้ ในการสำรวจระดับหลักนิติธรรมด้านกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งแบ่งการพิจารณาออกเป็น ๖ องค์ประกอบย่อย ซึ่งประเทศสิงคโปร์มีคะแนนดังนี้

องค์ประกอบย่อย	คะแนน
----------------	-------

^๗ ตัวชี้วัดที่กำหนดโดยโครงการความยุติธรรมโลกเพื่อการวัดระดับหลักนิติธรรมของประเทศ

๗.๑ ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการทางแพ่งได้	๐.๖๓
๗.๒ กระบวนการทางแพ่งปราศจากการเลือกปฏิบัติ	๐.๘๕
๗.๓ กระบวนการทางแพ่งปราศจากการทุจริต	๐.๘๕
๗.๔ ความเป็นอิสระจากการแทรกแซงของรัฐบาล	๐.๗๐
๗.๕ การมีกระบวนการไม่ล่าช้าเกินสมควร	๐.๙๓
๗.๖ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ	๐.๙๗
๗.๗ กลไกการระงับข้อพิพาทสามารถเข้าถึงได้ มีความเป็นกลาง และมีประสิทธิภาพ	๐.๘๐
คะแนนรวมด้านกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง	๐.๘๒

ระดับหลักนิติธรรมของประเทศสิงคโปร์ด้านกระบวนการยุติธรรมมีคะแนนรวม ๐.๘๒ หรือร้อยละ ๘๒ อยู่ในอันดับ ๖ จาก ๑๒๘ ประเทศทั่วโลก โดยด้านที่มีความเข้มแข็งมากที่สุดคือประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง โดยมีการบังคับตามกระบวนการหรือการบังคับตามคำพิพากษาของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีระยะเวลาของการดำเนินการที่สมเหตุสมผล สอดคล้องกับผลการสำรวจในตัวอย่างที่ ๗.๕ ด้านกระบวนการดำเนินการที่ไม่ล่าช้าเกินสมควร สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมทางแพ่งในประเทศสิงคโปร์เป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการอย่างรวดเร็วเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และเป็นระบบที่มีความเสมอภาค ดังจะเห็นได้จากคะแนนตัวชี้วัดที่ ๗.๒ ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงเป็นอันดับหนึ่งของภูมิภาคและสูงกว่าค่าเฉลี่ยโลก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นระบบเอื้ออำนวยให้กับบุคคลทุกคน โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางเศรษฐกิจสังคม เพศ ชชาติพันธุ์ ศาสนา และถิ่นกำเนิด ซึ่งเป็นไปตามหลักนิติธรรม ในขณะเดียวกันก็มีกลไกการระงับข้อพิพาททางเลือกให้กับประชาชน อาทิ การเจรจา การไกล่เกลี่ย อนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม แม้ด้านความเป็นอิสระจากการแทรกแซงจากฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลจะเป็นด้านที่ได้รับคะแนนอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับด้านอื่นข้างต้น แต่ยังคงเป็นคะแนนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกและภูมิภาค และในส่วนของ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (องค์ประกอบย่อยที่ ๗.๑) เป็นด้านที่มีคะแนนต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งในประเทศสิงคโปร์ยังคงมีอุปสรรคบางประการ อาทิ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางศาล ค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างทนายความหรือตัวแทน อุปสรรคทางกายภาพหรือด้านภาษา เป็นต้น

๘. กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นหนึ่งในมาตรวัดสำคัญที่จะสะท้อนถึงระดับหลักนิติธรรมของประเทศ เนื่องจากเป็นกระบวนการในการลงโทษผู้กระทำความผิดและเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายที่กระทบถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีได้มีจุดมุ่งหมายในการลงโทษผู้กระทำความผิดเพียงอย่างเดียว แต่ยังคงให้ความสำคัญของผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างการดำเนินคดีอาญาอีกด้วย ในขณะเดียวกันก็ควรที่จะต้องมีการพัฒนาระบบหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการฟื้นฟูผู้ต้องหาให้กลับมามีโอกาสในการดำเนินชีวิตที่ดีและลดการเกิดอาชญากรรมในสังคมอีกด้วย ทั้งนี้ ในการวัดระดับหลักนิติธรรมโดยโครงการความยุติธรรมโลกแบ่งองค์ประกอบย่อยของตัวชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาออกเป็น ๗ ด้าน โดยประเทศสิงคโปร์มีคะแนนดังนี้

องค์ประกอบย่อย	คะแนน
๘.๑ ระบบการสืบสวนสอบสวนทางอาญามีประสิทธิภาพ	๐.๘๓

๘.๒ ระบบการพิพากษาคดีอาชญากรรมมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับเวลา	๐.๗๘
๘.๓ ระบบราชทัณฑ์มีประสิทธิภาพในการลดการกระทำที่เป็นอาชญากรรม	๐.๘๗
๘.๔ ระบบยุติธรรมทางอาญาปราศจากการแบ่งแยก	๐.๘๑
๘.๕ ระบบยุติธรรมทางอาญาปราศจากการทุจริต	๐.๙๑
๘.๖ ระบบยุติธรรมทางอาญาปราศจากการแทรกแซงโดยไม่สมควรจากฝ่ายบริหารหรือรัฐบาล	๐.๕๖
๘.๗ มีกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมายและประกันสิทธิของผู้ต้องหา	๐.๗๔
คะแนนรวมด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	๐.๗๙

ระดับหลักนิติธรรมของประเทศสิงคโปร์ด้านกระบวนการยุติธรรมโดยรวมมีคะแนนรวม ๐.๗๙ หรือร้อยละ ๗๙ เป็นอันดับหนึ่งของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ด้านที่เป็นจุดแข็งคือการมีกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ปราศจากการทุจริต โดยเฉพาะการเรียกหรือรับสินบนของเจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ หรือเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา รวมถึงความโปร่งใสขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นอกจากนี้ ประเทศสิงคโปร์ยังเป็นประเทศที่มีระบบราชทัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพในการลดอัตราการเกิดอาชญากรรม โดยมีคะแนนเป็นอันดับสองของโลกและเป็นอันดับหนึ่งของภูมิภาค สะท้อนให้เห็นว่าภายในประเทศมีสถาบันที่มีกลไกในการเยียวยาและเคารพสิทธิของผู้ต้องขัง รวมถึงมีกลไกในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ด้านการสืบสวนสอบสวนทางอาญาเป็นด้านที่มีคะแนนลำดับถัดมา โดยเป็นด้านที่มีคะแนนสูงเป็นอันดับหนึ่งของโลก แสดงให้เห็นว่าเป็นประเทศที่มีกลไกในการจัดการกับผู้กระทำความผิดที่มีประสิทธิภาพ และมีทรัพยากรบุคคลในกระบวนการที่เพียงพอและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุม พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ โดยคะแนนในด้านดังกล่าวสอดคล้องกับคะแนนด้านความเสมอภาคของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (องค์ประกอบย่อยที่ ๘.๔) ซึ่งหมายถึงการที่เจ้าพนักงานตำรวจและผู้พิพากษาในคดีอาญาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลางและไม่เลือกปฏิบัติจากสถานะทางเศรษฐกิจสังคม เพศ ชชาติพันธุ์ ศาสนา ถิ่นกำเนิด แม้การพิพากษาคดีและความชอบด้วยกฎหมายของกระบวนการและการประกันสิทธิของผู้ต้องหาจะเป็นด้านที่ได้รับคะแนนถัดลงมา แต่ยังคงถือเป็นคะแนนที่อยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลกและภูมิภาคอยู่ทั้งสองด้าน อย่างไรก็ตาม ด้านที่ได้รับคะแนนต่ำที่สุดคือความเป็นอิสระจากการแทรกแซงโดยไม่สมควรจากฝ่ายบริหารหรือรัฐบาล (องค์ประกอบย่อยที่ ๘.๖) สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไม่ได้เป็นอิสระจากอิทธิพลการเมืองและรัฐบาลเท่าที่ควร

บทสรุป

โดยสรุประดับหลักนิติธรรมของประเทศสิงคโปร์ตามการสำรวจและประเมินของโครงการความยุติธรรมโลก ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีคะแนนรวมของการปฏิบัติตามหลักนิติธรรมเป็นอันดับหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน สำหรับด้านที่มีความเข้มแข็งโดยมีคะแนนเป็นอันดับหนึ่งของโลกคือการสร้างความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในสังคมด้วยการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบที่เข้มงวด โดยเฉพาะด้านการจัดการกับความขัดแย้งทางการเมืองและการก่อการร้าย รวมถึงการควบคุมอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีความโดดเด่นในด้านการควบคุมการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ ดังจะเห็นได้

จากการสำรวจและการประเมินในด้านที่ ๒ การปราศจากการทุจริต ซึ่งเป็นด้านที่มีคะแนนมากกว่า ๐.๙ ในทุกองค์ประกอบย่อย ในขณะที่เดียวกัน องค์ประกอบย่อยในหมวดอื่นที่เกี่ยวกับการควบคุมการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐก็ยังคงเป็นด้านที่มีคะแนนสูงเช่นเดียวกัน เห็นได้จากคะแนนในองค์ประกอบย่อยที่ ๑.๔ การลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐกรณีประพฤติมิชอบ และ ๘.๕ การมีระบบยุติธรรมทางอาญาที่ปราศจากการทุจริต ซึ่งเป็นด้านที่มีคะแนนสูงที่สุดในหมวดการจำกัดอำนาจฝ่ายบริหารหรือรัฐบาล และกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามหลักนิติธรรม

ในด้านการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบของภาครัฐ ด้านกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและอาญาโดยรวมเป็นกลุ่มที่มีคะแนนอยู่ในระดับที่ดี แม้จะไม่ได้มีความโดดเด่นเท่ากับด้านความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในสังคม และการควบคุมการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ยังคงเป็นด้านที่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกและภูมิภาคในทุกองค์ประกอบย่อย สะท้อนให้เห็นว่าประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม ไม่ว่าจะเป็นการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพมีการดำเนินการบวนการยุติธรรมทางแพ่งและอาญาอยู่ในระดับที่เหมาะสม

อย่างไรก็ดี ด้านที่เป็นจุดอ่อนของประเทศสิงคโปร์คืออิทธิพลของรัฐบาลและฝ่ายเมืองที่ยังคงมีผลต่อระบบหรือกระบวนการต่าง ๆ ในประเทศเป็นอย่างมาก ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคมในการตรวจสอบการทำงานหรือการใช้อำนาจ ดังจะเห็นได้ว่าคะแนนด้านความโปร่งใสของรัฐบาล (ด้านที่ ๓) เป็นด้านที่มีคะแนนต่ำที่สุดใน ๘ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่นเดียวกับด้านการจำกัดอำนาจรัฐบาล (ด้านที่ ๑) ที่ยังคงขาดการตรวจสอบการใช้อำนาจโดยองค์กรที่มีใช้รัฐ ในขณะที่สิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงออกของประชาชนก็เป็นด้านที่มีคะแนนต่ำกว่าด้านอื่น จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า แม้สิงคโปร์จะเป็นประเทศที่มีคะแนนรวมของหลักนิติธรรมเป็นอันดับหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน และอันดับ ๑๒ จาก ๑๒๘ ประเทศทั่วโลก แต่ยังคงมีจุดอ่อนด้านการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายสำหรับสิงคโปร์ในการพัฒนาเพื่อเป็นสังคมที่มีหลักนิติธรรมมากยิ่งขึ้น